

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОС (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-9250

PIK LXXXVII. Ч. 226.

ДЖЕРСІ СІТІ ІНЮОРК, ЧЕТВЕР, 23-го ЖОВТНЯ 1980

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 23, 1980 No. 226. VOL LXXXVII.

ПАСТОРИ О.Р. ГАРБУЗЮК І В. ДОМАШОВЕЦЬ ОЧОЛИЛИ СВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКЕ БРАТСТВО

Торонто (В.Г.). — У дніх від 10-го до 13-го жовтня ц.р. тут відбувся Пленарний Конгрес Всукраїнсько-Свангелсько-Батистського Братства з нагоди Ювілею 30-річчя його існування у вільному світі. У п'ятницю протягом цілого дня відбувалися наради управи Християнського видавництва "Дорога Правди", яке на протязі 27 років свого існування видало 80 окремих праць у загальному числі приблизно 150,000 книжок. На нарадах були присутні пастори О.Р. Гарбузюк і В. Домашовець від Управи Братства. В-во "Дорога Правди" рішило друкувати монументальну працю пастора І. Барчука — "Пояснення на чотири Євангелії".

Пастор О.Р. Гарбузюк

Пастор В. Домашовець

Численні делегати та гості прибули вже в п'ятницю на відкриття конгресу, на якому проповідували ввечері пастори І. Думич — голова Об'єднання Українських Свангелсько-Батистських Церков Східної Канади, та пастор І. Барчук — відомий публіцист, який з'ясував духовний стан християнства перед Другим приходом Христа по Свою Церкву.

У суботу вранці спільною молитвою проводив пастор М. Бездітко з Міннеаполісу, а після пастор В. Домашовець прочитав конгресовий реферат на тему: "Духовний провідник". Народи збагатилися заміти членів Управи та вирішували різні важливі справи. Братство збагатилося ще одним діячем спільної праці, коли делегати прийняли в склад Братства Українську Біблійну Оселю біля Пітерборо, Онт. Канада. По полудні делегати вибрали нову Управу на майбутніх п'ять років у такому складі: Екзекутивна управа — пастори О.Р. Гарбузюк — голова, д-р І. Беркута й І. Думич — заступники, В. Домашовець — ген. секретар, Д. Марійчук — заступник, І. Івасюк — скарбник, І. Поліщук — заступник, В. Давидюк, д-р М. Бріч і М. Подворняк — члени; Почесний комітет — пастори І. Барчук, П. Барчук, В. Бура, Г. Домашовець, В. Ковалік, С. Нішчак, І. П'ятковський, З. Речун-Панько та В. Рожок; Поширений комітет — пастори М. Бахор (Південна Америка), М. Бездітко, С. Бичковський, П. Донченко (Європа), А. Гурін, М. Якубович, А. Кошопула, д-р К. Костів, Ф. Луцик, Ф. Люболич, Я. Папирський, П. Пасічник, А. Перехрест, В. Савчук, Л. Семенець (Австралія), С. Сковородко, Б. Штурма, І. Тарасюк, М. Теслюк, С. Тимців і А. Ткаченко.

Сестрицтво на своїх нарадах вибрало нову управу Всукраїнського Свангелсько-Батистського Об'єднання Сестер у такому складі: Н. Возня — голова, Ф. Беркута — заступник, З. Луцик — ген. секретар, А. Думич — заступник, А. Якубович — скарбник, Е. Ковальчук — заступник, члени і представники — І. Пасічник, О. Рожок, І. Слободян, М. П'ятоха, П. Барчук, А. Бахор (Південна Америка), М. Семенець (Австралія), Н. Сук і М. Осипович.

Всукраїнське Свангелсько-Батистське Об'єднання Молоді вибрало свою Управу на Третєму Конгрес Молоді в такому складі: пастор І. Ковальчук — голова, І. Слободян і Г. Яблонський — заступники, О. Гарбузюк — ген. секретар, О. Хрипчук — заступник, К. Сук, І. Домашовець, Л. Марушак — члени, а пастор М. Якубович — координатор Четвертого Конгресу Молоді, який має відбутися 1982 року.

У суботу ввечері Богослуженням молоді керував пастор І. Ковальчук. Між багатому музично-вокальною програмою, що її заповнили пісні та декламації молодих виконавців, була промова Наталки Вінес, яка говорила про духовну заповідь християнської молоді в Україні, та проповіді пастора В. Савчука, який нещодавно прибув з Південної Америки до Нью

(Закінчення на стор. 4)

БРЕЖНЕВ ПОТВЕРДИВ БРАК М'ЯСА І МОЛОКА

Москва. — На пленарному засіданні Центрального Комітету КПРС його генеральний секретар Леонід Брежнєв офіційно potwierдив брак харчових продуктів, а в першу чергу м'яса і молочних виробів, молока та молочних продуктів у промислових осередках і великих містах. В тому виступі він сказав: "Ми й далі намагаємося на труднощі в постачанні м'яса і молочних продуктів таким чином, як ми це робимо".

Брак м'яса і молока пов'язується зі слабкими щорічними жнивими. Брежнєв не подав точних цифр щорічних жнив, але з його виступу ясно, що висліди жнив багато нижчі, як заплановані 235 мільйонів тонн. Постійні харчові нестачі й несподіванки в постачанні харчових засобів для населення не сьогоднішні в СССР. Цей факт змушує теперішнє керівництво шу-

кати виходу з того стану. Брежнєв сказав: "Покращання в доставі харчів є першою і найважливішою проблемою, від розв'язки якої залежить життєвий рівень совєтського народу".

Москва пробує недомагання системи розв'язати персональними пересуненнями. Цим разом новим висуванцем став сільськогосподарський експерт Михайл Горбачев, Горбачев, який має 49 років, став наймолодшим членом Політбюро з дорученням реорганізації аграрного відділу в господарстві СССР. Його віхид до Політбюра підніс число членів тієї найвищої керівної установи в СССР до 15 осіб. Дотепер, від минулого року, він був заступником члена в Політбюрі. Після його авансу черговим заступником члена Політбюра став Тихон Кисельов.

У світі

І В МОСКВІ ПОЧАЛАСЯ кампанія проти тютюну. До зростаючих вимог лікарів і гігієністів врешті-решт долучилися державні чинники і зі свого боку почали заходи проти загальнопоширеного курення тютюну. Акцію поведи в двох напрямках: освітлюючи акцію й пропаганду серед населення та видання законів і різних практичних заборон. Одною з перших заборон була заборона курення в усіх місцях праці. Заборону цю доручено переводити ступеню, починаючи з визначення окремих місць для курення, пізніше — щораз далше. Ідучого обмеження можливостей курити аж до повного виключення. Акція проти курення осунула на самому початку великий успіх: до неї пристав, "товариш" Брежнєв, хронічний курець, від якого його родина й співробітники ховали цигарку, накінець, дали йому порсигар, який відкривався в призначений час і тільки тоді "вождь усіх трудящих" міг насолоджуватися добрим тютюном. Але, як кажуть, Брежнєв, як звичайно, обдурював лікарів і свою родину і витягав по декілька цигарок, щоб мати "запас", заки порсигар знов відкривався. Тоді совєтські "винахідники" вбудували в ту парсигарку ще один механізм, який вмонтовував генерського брата більше, як одну цигарку нараз. Тепер генсек став протектором акції проти курення.

В Європі ДАЛІ розвиваються масові акції проти антисемітизму. В Франції почалася загальна кампанія в пресі, в якій беруть участь майже всі пресові органи, а також телебачення й радіо, а населення виразно збентежене бомбіннями й іншими замахами на жидівські установи й божиці, наслідком яких загинули люди. В Англії державна прокуратура приступила до судового переслідування актів антисемітизму. В Столці Брюсселі відбулася велика демонстрація проти расизму й антисемітизму. Була це одна з найбільших післявоєнних демонстрацій у тому місті.

ВЖЕ ДРУГИЙ РІК підрад Куба домагалася довести вибори її представника на однорічну каденцію до Ради Безпеки ООН. Минулого року відбулося 155 голосувань, які кандидатура кубинського кандидата комплектно провалилися. Щоб уникнути такого самого пониження цього року, Куба відтягнула свою кандидатуру. Минулого року Куба висувала свого кандидата під димовою заслоною "країни третьої сили", але це їй зовсім не допомогло. Цього року також не допомогли могутні совєтські протектори.

МІЖ СОВЕТСЬКИМ СОЮЗОМ і Японією постав новий конфлікт. Цим разом ідеться про здобич, різні дорожні роботи, а між ними — 17 п'ятинових плит, які дотепер видобули японці з царського російського корабля Адмірал Нахімов. Корабель цей японці перед затопленням захопили в бою під Цушімою, де японська флотія дощенту розгромила російську під командування адмірала Зіновія Режественського. Поразка під Цушімою приспінити катастрофу російських військ у війні з Японією 1905 року. Москва тепер категорично вимагала повернути знайдених дорожніх інструментів, у чому японська компанія, яка видобула їх, категорично відмовилася.

НА ПІДСТАВІ РОТАЦІЙНОЇ системи, обов'язуючої в Югославії в номінації президента, президентом Югославії став Лазар Мойсов, президент федеративної республіки Македонії. Його попередником був Степан Дороньскі, репрезентант провінції Войводина. Кожен із президентів виконує функції президента протягом одного року. Кандидатів на президента визначають шість федеральних республік, дві провінції та армія. Дотепершній президент Дороньскі виконував обов'язки у важкому періоді після смерті Тіта. Це був пробний час для федеральної системи, яку створено ще за життя Тіта. Йі були побоювання, що після його смерті ця система може захитатися. Однак, вона з великим успіхом витримала пробу життя. Новий президент Мойсов, як і попередній, був червоном партизаном під командуванням Тіта, а після війни ступив до прав.

КОНКУРЕНЦІЙНА БОРОТЬБА внутрі Лейбористської партії Англії збільшилася ще одним кандидатом на пост її лідера. Тим кандидатом є дотепершній заступник Джеймса Келлсена, який уступив зі свого посту минулого тижня, Майкл Фут. Майкл — один із найкращих англійських промовців, колишній журналіст і літературознавець. Свою кандидатуру оголосив він, щоб не допустити до перемоги Деніса Гілі. Деніс Гілі є передовим представником правого крила Лейбористської партії, а Фут стоїть далеко на лівому крилі. Хоч він не бере участі в частин партійних боїв між лівими й правими, але його позиції є радикальні. Зголосив він свою кандидатуру, між іншим, і тому, що інші кандидати ліві — Тоні Бен, Пітер Шор і Джон Сілкін мають мало виглядів на перемогу над правим Гілі.

ТЕГРАН ВІДХИЛИВ АМЕРИКАНСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ

Тегран, Іран. — Пропозиції, що їх у своїх публічних виступах висунули президент Джиммі Картер і державний секретар Едмунд Маскі, офіційно відкинуто в Теграні. Заступник прем'єра Ірану Ясін Рамадан в інтерв'ю газеті Ле Монд з'ясував вимоги Ірану: поворот Арабістану й обидвох берегів Шаталь Араб в арабські, тобто в іракські руки. Іракські війська повинні, але постійно затискані перстень до круги Абадану й Хоррамшару та оточують Агваз і Діфуль.

Тегранське радіо передало слова прем'єра Раджа після його розмови з аятолою Хомейні: "Ми не ввійдемо в переговори з Вашингтоном, навіть коли б Вашингтон запропонував записні частини. Картер не зможе ніколи толерувати сильний Іран під прапорами ісламу". Іранський парламент відбив своє засідання, але покищо немає тверджених вісток про його перебіг та чи справа закладників взагалі була обговореною. Державний секретар Маскі повторив свою думку, що процес звільнення закладників буде "повільний і болючий".

Ірак заарештував виразно негативно проти суверенітету американських чинників, що вони готові за звільнення закладників почати доставляти запасові частини до зброї, вже передтим закупленої Іраном. Ірак категорично вимагає, щоб ЗСА не вмішувалася в конфлікт Ірану з Іраном. Віцепрем'єр Ірану Тага Ясін Рамадан дав вчирні інтерв'ю французькому щоденникові Ле Монд, в якому з'ясував воєнні цілі Ірану: "Ми продовжуватимемо очищувати цілий район Арабістану (Кузістану) і здобувати його міста. Ми також будемо атакувати осередки з воєнним значенням внутрі Ірану. А пізніше побачимо. Ми змусимо Іран признати належні нам права і респектувати їх".

Після заатакування іракськими частинами Хорсават цілий східний берег Шаталь Арабу опинився в полосу іракського наступу. Іракське командування дало перекидає резерви через річку Карун, збільшуючи таким чином тиск на іранську оборону, центром якої щораз більше стають мусульманські фанатики, революційні охоронники тощо. Перебіг фронтів дій виразно вказує на брак центрального іранського військового командування й кожний пункт, кожне місто та кожна військова частина борються на свій лад, не координуючи своїх виступів з іншими.

Ірак згідно з офіційною заявою готовиться на довгу війну. Почуваючись на силі, він знов висунув вимогу повороту трьох островів — Абу Муса, Великий Танбс і Малий Танбс в "арабські руки".

В Америці

ПРЕДСТАВНИКИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ і Республіканської партії в принципі погодилися на відбуття публічної дискусії між кандидатами на президента Джиммі Картером і Роналдом Регеном, яка, за посередництва Ліги голосуючих жінок мала б відбутися в Клівленді. У переговорах не вдалося однак узгодити дати і часу, бо запропоновану республіканцями дату 3-го листопада, тобто безпосередньо напередодні виборів, демократи відкинули вважаючи, що така дискусія між кандидатами потребує кількадеміти уважливості підготовки. Обидві сторони погодилися, що буде застосована попередня практика у веденні таких дебатів і що питання ставитимуть запрошені журналісти.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖИММІ Картер, в товаристві сенатора Едварда Кеннеді і лідера Демократичної партії остейт міста Нью-Йорку, знов виступив в кількох місцях з передвиборчою промовою в цьому місті величезної в пенсіль, 20-го жовтня, обіцяючи при тому фінансову допомогу для уліпшення транспортної системи й інших програм. Раніші передбачування, що республіканський кандидат Роналд Реген здобуде усі 41 електоральні голоси з ньюйоркського остейт не оправдується. Газета "Нью Йорк Таймс" і Сі-Бі-Ес Нюз, які переводять систематичні опитування серед виборців, стверджують, що ситуація значно змінилася в користь президента Картера. Останнє опитування вказує, що Картер веде 38 відсотками голосів, Реген 29, а Андерсон все ще держиться на 10 відсотках.

ПЕРЕВЕДЕНІ ОПИТИ СЕРЕД 2,500 студентів університетів: Гарвардського, Принстонського, Пенсильванійського вказали, що 41 відсоток студентів голосували б за Джоном Андерсоном, якщо вибори відбувалися тепер, 29 за Джиммі Картером і 14,8 відсотка за Роналдом Регеном. Якщо б вилав з гри Андерсон, половина з його прихильників голосувала б тоді за Картером.

ПЕРЕСІЧНИЙ ВІК 85 СТАНЕ дійсною вже в недалекому майбутньому, кажуть спеціалісти медичних наук, які перевели докладні студії над покращанням стану здоров'я у старших осіб. Вони переконані, що в наслідок винаходу нових медикаментів в майбутньому буде мало природних смертностей серед молоді і людей середнього віку, а старші особи вішатимуться здоров'ям аж до глибокої старості. Згідно з цими дослідженнями люди житимуть довше і будуть здоровішими.

КУБІНСЬКИЙ УРЯД ФІДЕЛЯ Кастро наказав своїм дипломатам в Об'єднаних Націях припинити старання для відновлення дебат і голосування, які мали вирішити чи Куба має право бути членом Ради Безпеки ООН. В минулому році такі старання Гавани не увінчалися успіхом і численні дипломати тепер думають, що Кастро не хоче повторення минулорічного голосування, яке очевидно, підриває престиж Куби у світі. Рауль Роа Курі, голова кубинської делегації на Генеральній Асамблеї ООН заявив, що його уряд відтягнув старання про поновлення дебат, вважаючи, що Генеральна Асамблея має багато важливіших справ до полагодження в цьому році. Щоб бути прийнятим в члені Ради Безпеки потрібно дві треті усіх членських голосів.

ПОЛІЦІАНТИ І ПОЖЕЖНИКИ в Атланті, Джорджія, ведуть розшуки за тілами вбитих чорних дітей. Акція полягає на тому, що члени поліції і пожежної сторожі ходять "від дверей до дверей", шукаючи таким способом за інформаціями, які могли б допомогти поліції розв'язати містерійні бивства негритянських дітей в цьому місті. Досі знайдено 10 тіл, а за п'ятьма розшукують спеціальні поліційні відділи. В загальному 15 негритянських дітей пропало на протязі 15 місяців. Посадник Атланти Мейнард Джексон проголосив виявляти міста в визначені години у яких молоді нині 15-го року життя мають перебувати на вулиці. Також визначено 50,000 винагород за допомогу викриття вбивника чи вбивників.

ПОЛОВЧАКИ ЗАСКАРЖИЛИ ЕМІГРАЦІЙНУ СЛУЖБУ

Чикаго, Ілл. — Пресове агентство "Ассошієтсд Пресс" інформувало, що батьки 13-річного Володимира Половчака, Михайло і Анна Половчаки, внесли за посередництвом Американської унії для громадянських свобод, скаргу до суду проти Служби еміграції і натуралізації та її чикагського директора за "незаконне порушення внутрішніх родинних справ" і надання малолітній дитині політичного азилу.

Як відомо, Володимир Половчак, доважившись про заміри батьків повертатися до Совєтського Союзу, втік з хати, виявив своє бажання залишитися в З'єднаних Штатах Америки і дістав на це право узгоджене з Державним департаментом у Вашингтоні. Крім того суд, який вже двократно розгля-

дав справу Володимира, визначив для нього легальних опікунів, які до остаточного рішення суду повинні ним опікуватися. Крім того, Володимир має у Чикаго ще інших членів родини. Також його сестра 17-річна Наталія вже, раніше одержала право азилу і також відмовилася від повороту з батьками до СССР.

У справу, однак, вмішалася нібито на "бажання Половчака" совєтська амбасада, "радники" якої постійно займаються справою цієї родини, а совєтська преса зробила з цього, здається так зрозумілого випадку небажання повороту до тоталітарної держави, політичну аферу з обвинуваченнями американського Уряду і самого президента Джиммі Картера.

УЛТПА, ТУІА і КЛК відбули спільну зустріч на Союзівці

Союзівка. — У суботу та неділю, 11-го і 12-го жовтня ц.р., ньюйоркські відділи Українського Лікарського Товариства Північної Америки, Товариства Українських Інженерів Америки та Карпатського Лещетарського Клубу влаштували на оселі УНС Союзівка свою спільну зустріч, в рамках якої інженери та лікарі відбували наради та конференції. КЛК — турнір за клубовий примат, і виставку графіки Оленської-Петришин.

У суботу і неділю, в поплудневих годинах УЛТПА і ТУІА відбула наукові конференції з цікавими доповідями: д-р Іні Аврамчук, Клин на тему: "Гіперактивна дитина", мистикін Аркадій Оленської-Петришин про "Графічні процеси", інженера-архітекта Івана Заяця на тему "Соняшне огрівання".

Під час спільної вечери, якою проводив вміло і тепло інж.-арх. Любомир Калинич, відзначено заслуженого члена ТУІА архітекта І. Заяця з нагоди його сімдесятиліття, і вшановано

пам'ять св. п. д-ра Юрія Малешко. Голови відділів, д-р Любомир Ворон — УЛТПА; мгр Марія Гончаренко — ТУІА; та Ярослав Рубель — КЛК, вітали гостей в імені своїх товариств. Серед учасників були присутні і вітани: Юрій Пачковський, останній голова ТУІА в Бостоні; інж. Д. Геча, з ТУІА, Ньюарк. Після вечери відбулася забава, на якій виступав Гама Скупинський та пригравала оркестра Сенчишина.

У неділю відіграли фінали 26-тих тенісних змагань КЛК за перехідну нашу д-р Ярослава Рожанковського, та нагороду КЛК. Чашу і перше місце в групі чоловіків здобув Юрій Петрикевич, перемагаючи у фіналі Юрія Габія. В групі жінок першоном вийшла Арета Ракоча, перемагаючи Христини Карпівич. Нагороду вручили: інж. Роман Ракочий, інж. Володимир Гнатківський, Ярослав Рубель, управитель Союзівки Володимир Квас та "Міс Союзівка" Оріса Ганушевська.

У Варшаві відбулися нові наради східного блоку

Варшава, Польща. — Тут закінчилися чергові наради міністрів закордонних справ совєтського блоку. Згідно з повідомленням з Варшави ті наради були заплановані вже раніше й їхню ціллю було обговорити спільну постанову країн блоку на Мадридській конференції, яка починається 11-го листопада. Однак з нових інформацій ясно, що темою нарад були значно ширші проблеми, починаючи теперішнім загостренням положення в Польщі, акінчаючи зростаючим напруженням у світі.

Положення в Польщі загострюється насамперед довкруги активності польських робітників і їх новостворених незалежних профспілок. Недавно виданий тух профспілок був тільки тимчасовий, а згідно з обов'язковим законом повна легалізація пов'язана з судовою рестрацією. Окружний суд у Варшаві, до чий компетенції належить така рестрація, видивгає такі різні вимоги, що вони можуть викликати поважні комплікації. В міжчасі незалежні профспілки охопили понад три мільйони робітників і стали найміцнішим суспільним чинником у державі. Лідер тих профспілок і голова їхньої централі "Солідарність" Лех Валеса відібуває поїздку по Польщі і в своїх виступах виявляє рішучу по-

стату в справі робітничих вимог, але тільки в суспільно-економічній площині, поминаючи абсолютно політичну діяльність. Валеса публічно заявляє, що у випадку поновного відмовлення уряду й комуністичної партії, як це вже було не раз перед тим, виконати прийняті зобов'язання робітники знов вийдуть на страйк.

Побіч тієї критичної в цілому совєтському блоку проблеми, нарада міністрів закордонних справ у Варшаві займалася іраксько-іранським конфліктом і найбільшими справами Близького Сходу, зростанням потуги Китаю, перебіранням оборони західноєвропейських країн власними збройними силами і т. п. Все це відібуло у кінецьові комунікатів. Крім міністрів закордонних справ в розмовах брав участь теперішній лідер комуністичної Польщі Станіслав Кана.

У комунікаті багато негдуваннй й засудженнй, зріст та активізація імперіалістичної політики! Заходу, заатаковано "китайський гегемонізм", а в справі Мадридської конференції, якої завданням є переглянути перебігання в життя Гельсінкських угод, рішено послужити новим московським маневром: висунути вимогу ще одної конференції по дестант, розробленої і співпрацю з Москвою.

У Мюнхені помер д-р МIRON Коновалець

Мюнхен, Німеччина. — Центральне Представництво Української Еміграції в Німеччині і родина інформують, що у вівторок, 14-го жовтня 1980 року відійшов у вічність на 86-му році життя св. п. д-р МIRON Коновалець, брат полк. Євгена Коновальця, лицар-командор ордену св. Сильвестра Папи.

Покійний народився 22-го липня 1894 року в селі Зашків біля Львова. Був активним учасником Визвольних Змагань у 1918-20 роках, учасником Листопадового Чину, поручником Української Галицької Армії, довголітнім секретарем Товариства "Прогрес", головним редактором "Нового Часу" на Батьків-

щині, а на еміграції правним дорадником УКЦРК, головним редактором тижневика "Християнський Голос", головою Спільки Українських Журналістів, головою ветеранів УГА, членом майже усіх суспільно-громадських, релігійно-церковних та допомогових установ.

Похорон відбувся в п'ятницю, 17-го жовтня 1980 року о год. 2-ій на новій частині "Вальдфрідофу" в Мюнхені. Того ж дня у районі годинах Владика Платон Корниляк, екзарх для українців католиків в Німеччині, відправив у катедральному храмі при Шенштрассе 57, Заупокійну Архиєрейську Службу Бо-жу.

СВОБОДА

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8984) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — \$30.00, 6 months — \$16.00, 3 months — \$9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши за адресованою конверту з відповідною поштовою оплатою — за зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на півроку — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильна оцінка

Український католицький тижневик „Праця“, що появляється в Бразилії заходами оо. Василян, чимраз частіше займає тепер становище до мовного питання, тобто обговорює на своїх сторінках важливість задержання української розмовної мови в церковних відправах, зокрема в Богослуженні, а також у громадській праці. Варті уваги зокрема дві редакційні статті, надруковані у цій газеті з 19-го червня і 28-го серпня п.з. „Конче позитивної праці“ і „Погубний софізм“, у яких редакція не тільки ставить проблему, але рівночасно дає вказівки як цю проблему розв'язувати. В обидвох статтях порушуються переважні проблеми, які, очевидно, є проблемами цілості української діаспори, а не тільки українських громад у Бразилії.

У першій статті редакція розглядає мовну проблему під кутом: треба чи не треба говорити українською мовою, і приходять до висновку, що задержання української розмовної мови в Церкві і громадах не тільки є konieczністю, але також вимогою хвилі, якщо ми хочемо задержати здобутки української культури і традицій у країнах поселення. Автор редакційної статті, наводячи численні приклади нехтування української мови деякими одиницями, каже, що їм прийде до колись відповісти перед Богом і батьківщиною, бо люди, які сьогодні виражаються рідною мовою, завтра можуть виректися такої віри в Бога. У другій статті редакція ганить тих, хто твердить, що до обряду цілком не потрібно української мови, бо мова це лише частина обряду без якої можна обійтись. Автор, порівнюючи наш обряд до людського організму, запитує, чи „дійсно людське тіло може обійтись без функціонування серця?“, а відповідаючи скептикам, які твердять, що й серце можна пересадити у людському організмі, автор каже, що тільки наївні і глупі люди дають згоду на пересадження здорового серця, щоб самим спричинити кваліть організму. Замість навчити молодь української мови, — каже автор статті, — дехто ставить цю частину молоді, яка не говорить рідною мовою, як приклад, що треба, мовляв, міняти богослужбну мову. Автор закликає українську спільноту у Бразилії безпосередньо, а посередньо також в інших країнах вільного світу до застанови над цим погубним софізмом, бо інакше вже в найближчому майбутньому будуть загрожени наші Церкви і національні інституції.

Недавно на конференції учителів у Філадельфії, у якій взяло участь кілька тисяч учителів із ЗСА і Канади, д-р Роберт Нютон, професор педагогічного факультету з університету у Сан Франсіско заявив: „досвід показує, що виховання дитини на майбутнє примушує нас повернутися до наук про культурні спадщини. Діти, батьки яких прибули до Америки з різних країн світу, мають мати базу, сильну підставу своєї культури і почуття приналежності до свого народу, щоб нарівні діяти і жити між різними культурами, з якими вони тут зустрічаються“. Д-р Нютон переконаний, що „треба творити такі національні середовища, у яких дитина почувала б себе членом великої родини, у якій панує для неї рідна мова, де вона навчилася б історії, традиції, звичаїв народу, з якого вийшла, а тоді вона добре почуватиметься серед великого американського народу, який складається з різних національних груп“.

Ці слова є наглядним доказом правильного підходу до цієї проблеми газети „Праця“. Тим більше, що, як відомо, сьогодні русифікаційний процес в Україні посилюється прямо до неймовірної міри, з якого яскраво у всій своїй силі пробивається російський шовінізм.

Намагання йдуть у тому напрямі, щоб обмежити українські школи та дитячі садки (перешкілля) змусити батьків „добровільно“ посилати своїх дітей до російськомовних шкіл, а це у висліді призведе до ліквідації українського шкільництва, а у дальшому плані також до ліквідації української культури взагалі.

Тому правильну оцінку газети „Праця“ і пороблені заходи в напрямі зупинення денационалізаційних процесів серед української молоді у Бразилії треба тільки привітати і сподіватись, що по цьому шляху підуть й інші громади в багатьох країнах українського поселення.

ДЖОРДЖ БУШ, КАНДИДАТ на віцепрезидента з Республіканської партії, ставиться з великим застереженням до пропозиції кубинського диктатора Фідела Кастра звільнити з ув'язнення 33-ох американців. На запитання кореспондентів Буш, колишній директор Центральної розвідки служив Сі-Ай-Ей, заявив, що він ніколи не вірить у потягнення Кастра, а тепер тим більше, бо воно трапиться перед президентськими виборами. Комуністичний диктатор все любив вмішуватись у внутрішні справи чужих країн, тому кожну його пропозицію треба розцінювати з великою обережністю, — заявив Буш.

Партія праці, або, як прийнято загальною в світі, — Лейбористська партія відіграла велику роль у житті й політиці Британської імперії в нашому сторіччі. Вона не лише послідовно змагалася за соціально-економічні зміни на Британських островах, за поліпшення загальної населення, а в першу чергу, робітників, але й була засмілюючим фундаментом руху зрушень і революційних змін у цілій імперії. Останні роки позначилися глибокими внутрішніми розколюваннями у ній, а після парламентських виборів весною 1979 року, коли консервативна партія, очолена Маргаретою Тачер здобула велику більшість і перебрала міцною рукою лондонський уряд, Лейбористська партія увійшла у фазу глибоких внутрішніх контроверсій і конфліктів, які знайшли своє завершення в конференції в Блекпулі, що відбулася у вересні цього року.

Рішення тієї конференції ще тільки поглибили й загострили ті розколювання і Лейбористська партія станула перед konieczністю повернутися в один, чи другий бік, бо боротьба двох порізаних під кожним оглядом крил загрожувала її дальшим розкладом, а може навіть упадком.

Партія праці постала на конференції трейд-юніонів у Лондоні 1900 року. Трейд-юніони — англійського типу професії — стали не лише її базою, але й фактично її організаційною структурою. Вона ніколи не створила власних організаційних форм для обхоплення терену і це відбилося вирішально на її розвитку й поступуванні. Не раз було це підставою до її великих успіхів, а не раз потягло за собою не менші шкоди.

Журнал „Рідерс Дайджест“ за серпень 1980 року надрукував інтерв'ю, що його уділив єгипетський президент Анвар ель-Садат головному редактору цього журналу Едвардові Т. Томсонові та його чотирьом співредакторам. Інтерв'ю відбулося у відповідній резиденції Садата з якої видно старинні піраміди.

У замітці до тексту інтерв'ю сказано, що особа Садата стоїть у центрі світової сцени і що ні один провідник нашого часу не виказав стільки смислівності в намаганні поладати віками старий конфлікт на Середньому Сході. Там, також сказано, що під час інтерв'ю, Садат говорив із замітною ширістю.

Редатори згаданого журналу ставили Садатові питання щодо найбільш актуальних проблем сучасної світової політики. Значна частина тих питань відноситься до політики Советського Союзу, тим більше відповіді Садата на ці питання можуть зацікавити українського читача.

Садат дивиться на Советський Союз як на Росію, бо

Я. Гайнас

ЛЕЙБОРИСТСЬКА ПАРТІЯ НА ШЛЯХУ У НЕВИДОМЕ

Постала ця партія на тлі величезних перемін, через які перейшла Британська імперія в XIX сторіччі. Колоніальний зріст імперії, індустріалізація зробили з нею першу потугу в світі. А в парі з тим ішли великі зміни духового й суспільно-політичного характеру. Ще в половині XIX сторіччя Бенджамін Дізраелі писав у „Сибілля або дві нації“ (книжка появилася друком 1845 року), про „дві нації в Англії“, про такий поділ внутрішньої англійської спільноти на багатих і бідних, експлуатованих і експлуаторів, що це властиво дві різні нації, а вже 20 років пізніше Джон Гледстон, прем'єр уряду, впроваджував такі глибокі ліберальні зміни, що вони міняли обличчя Англії. Після Гледстона лібералізм став пануючою, прийнятою загальною суспільства, системою англійського правління.

Ясно, що матеріальні умови робітництва постійно кращали, але цього вже не вистачало. Робітників і їхні трейд-юніони вирости на таку силу, що вона мусіла втрутитися в політику країни. На такому широкому тлі постала Лейбористська партія. Як кожна політична партія вона перейшла багато доброго і злого, періоди розквіту й упадку.

Але її структура залишилася та сама: трейд-юніони, як база, а Лейбористська партія як політичне рям'я, де парламентарна репрезентація є властивим політичним керівництвом, вибирає лідера, накреслює політичну лінію тощо.

Проти тієї системи вже раніше почалися негодуючі, але ційно на конференції в Блекпулі вони довели до радикальних ухвал. Більшість делегатів на тій конференції винесли ухвали, які глибоко порізили два крила партії й зовсім унеможливили компроміси. Наслідком того постала ситуація, що одно з крил мусить уступити зі своїх позицій. Більшість не лише вирішила дальшу націоналізацію різних ділянок господарського життя, не зважаючи на те, що в багатьох випадках націоналізовані ділянки й заводи зовсім не здали іспиту, деякі треба було назад відпродавати приватним власникам, щоб їх урятувати. Конференція рішила розбросання Англії, не зважаючи на те, що зроблять інші, усунення американських баз з території Англії, охолодження відносин з ЗСА, вихід з ЕЕС і накінець, таку методу вибору лідера партії, яка забезпечила б, що майбутній її провідник буде з лівого крила. А все це підмащене таслом „демократизації партії“.

В обороні партії — проти доктринерства

Праве крило загрожувало, що якщо ті постулати переведуть у життя то його члени партії покинуть і започаткують нову. Та це зовсім не вплинуло на поставу лівого крила. Ключом до виторженої ситуації був ви-

бір нового лідера. Колегія, що мала б його згідно з новою методою обирати, буде покликана шойно наступного року, а каденція теперішнього лідера, колишнього прем'єра Джеймса Келлгена саме тепер вигасала. І питання було: чи він протягне своє лідерство аж до обрання колегії, яка напевно буде мати перевагу лівого, чи вже подастесь у відставку, щоб дати змогу парламентарній фракції Лейбористської партії, як це було дотепер, обрати лідера. Кандидатами справи є поміркований Деніс Гілі, кандидатом зліва є Тоні Бенні, Пітер Шор, або інший здекларований прихильник свіжо ухваленної радикальної програми.

Горділєв розв'язав Келлген у вересні, 15-го жовтня. Він пішов на заслужену пенсію і отворив дорогу до номінації нового лідера, якого бере парламентарна фракція партії. Ліве крило, очевидно, обстоє, що навіть, коли парламентарна фракція і бере нового лідера, то він буде тільки до часу обрання колегією електорів нового лідера, тобто декілька місяців. Однак Гілі, який напевно буде обраний на лідера парламентарної фракції, заявив: „Якщо я буду обраний, я служитиму на пості лідера так довго, як довго цього бажатиме парламентарна фракція Лейбористської партії“.

Ліве крило тому рішуче протиставляється і заявляє, що коли навіть тепер Гілі буде обраний на лідера, вони все таки через колегію електорів оберуть на другий рік іншого лідера. Якщо направили так станеться, тоді заіснує небезпека заіснування двох лідерів Лейбористської партії. А це означатиме розлом і внутрішню боротьбу.

Іванна Савицька

Малинова хустина

(Пластовому Проводові в подяку)

Мені сповнилося чотирнадцять років, як я вступила до Пласту. На малинову хустину прийшлося трохи чекати, та врешті одного дуже святого дня кільканадцять дівчаток у зелених пластових одностроях зложили присягу на пластову леліку. Нам тоді дарували малинову хустину.

Це було в Перемишлі, дуже, дуже давно. Нас, дівчат, пополнили тоді шляхетні пластові закони, братерство, ідеї, дисципліна, а молодення серця, по вініці наліті любов'ю до Рідного Краю, були готові навіть на жертву для Нього.

Пластовим „богом“ була тоді Цьопа Палів і її тверде слово було для нас святе. Були це вітмові часи. До Пласту приймали лиш того, хто заслужив на особливе відзначення, а зберігати пластові закони було легко, бо молоді тодішні знала, що таке послух, що точність і чесність із самим собою.

В тридцятих роках польська влада розв'язала наш Пласт. Розв'язала тільки формально, бо він пішов у підпілля, ще більше зв'язав нашу молоді вузлами пластової ідеї, ще більше її змінив.

Мій гурток збирався на сходи за престолом у шкільній каплиці. Все було тоді засекречено, все відбувалося шепотом. Ми при світлі свічок святкували тоді Листопадові Свята,

віддавали пошану закатованій Ользі Басараб. Ми сплітали вінки на зелено-світлий похід на Пикуючи, перевозили різні книжки і доручення, і з лав Пласту вийшли герої-підпільники, в'язні польських тюрем і Берези Картузької.

Пласт давав нам ту силу, давав снагу не боятися, не піддаватися, боронитися.

З тих років пройшло півстоліття. Інші тепер часи, інші обставини, інша сучасна молодь. Та є те горесточе тих, що колись кермували Пластом, є виховані Пласту, і сьогодні, як і колись, саме вони гуртують молодь в пластові лави. Праця їхня не легка, ми це знаємо. І може саме тому, що не легка, вона така цінна і така потрібна сьогодні.

Хто не має дітей, не має внуків, не усвідомлює навіть, як важко тепер працювати з молодими людьми. Тому ми, батьки, дідуся і бабусі так дуже вчливі за оту працю сучасному Пластовому Проводові.

Не лишайте наших дітей напосту, вони ті розгукані, галасливі діти, вас тепер потребують може більше, як будь-коли. Хай лицарські пластові закони, які так важко прищепити сучасній молоді, допоможуть їй молоді вирости в люди, не загинути в повені розбурханих, бездієвних хвиль.

Хай найкращою, найшніщою серцю прикрасою буде пластовий молоді — малинова хустина.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ГОЛОС В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

Американська виборча кампанія з її дебатами, зібраннями, конвенціями, оркестрами і балонами добирає до свого завершення і закінчення. Цьогооріа кампанія особливо напружена і голосна, можна навіть сказати, криклива, а в деяких аспектах контроверсійна. Проте вражає те, що в українській громаді і в українській пресі відомі ці всі так важливі прощесу надно далекий і блідий. Це явище дивне, бо саме українська громада повинна б краще знати ціну справжніх виборів. Зацікавлення виборами і громадська участь у голосуванні належить до добрих європейських традицій (в Європі пересічно голосує 80-90 відсотків управнених, тоді як в Америці всього приблизно 50 відсотків).

Право вибору

Ще більш вагомий аспект: у країнах під советським пануванням, отже і в Україні, вибори замінено свого роду театральною дією, під час якої населення голосує, але не вибирає.

Адже остання криза, що потрясла основами Польщі, була в першу чергу боротьбою польського робітництва за можливість вільного вибору своїх представників.

Такий стан заставляє нас активно втрутатися в американський виборчий процес для самого принципу, хоч би для вияву свого протесту проти того, що діється там, у країні наших батьків. Зрештою — це не пізно. До головного виборчого акту ми ще тільки наближаємося. І звернути на це увагу всіх українців, зорганізованих і незорганізованих, старших і молодших, без різниці на їхні партійні чи ідеологічні пов'язання — це одне із завдань цих рядків.

Одночасно хочу сказати, що не роблю таємничі відносно свого власного вибору: свій голос я вже давна вирішила дати за вибір президента Джіммі Картера. З яких мотивів? Іх чимало.

Під час дотеперішнього урядування президент (Закінчення на стор. 3)

САДАТ ПРО РОСІЮ

К. Крупський

він знає, що Росія управляє тим союзом зовсім так, як колись „батьки“ царі управляли старою імперією. На запит: „Пане президенте, чи тоді, коли ви викидали росіян, вони були шорсткими і грубиянськими, чи вони такими залишилися?“, Садат відповів: „Вони ніколи не змінювалися. Вони дістали аж три лекції від Китаю, Югославії і Єгипту, але вони ніколи не навчались, бо це частина їхньої вдачі. Вони — аргументні і догматичні незалежно від їхньої політичного забарвлення. Якщо ви є з ними, то це означає, що можете стати їхнім агентом, але якщо ви скажете їм, що маєте свою власну національну гордість, то тоді ви є проти них.“

Садат не вірить у те, що між ЗСА і Советським Союзом дійде до війни, але він каже, що боротьба за енергетичні ресурси Перської затоки вже почалася, а ситуація в Ірані дає Советському Союзу сприятливу нагоду інфільтрації в Південному Ємені та в інших арабських країнах, забезпечуючи таким способом свої впливи на більше число народів у світі.

На запит, чи є така політика, що ЗСА повинні стосуватися з тією метою, щоб здержати успішність советської інфільтрації, Садат відповів, що цього роду політика напевно є, та що про неї він пригадує американському Конгресові та Уряду вже від трьох років. Садат сказав, що його країна не є потугою, бо вона є тільки країною, яка розвивається, але „за Божою волею і допомогою єгипетського народу, він (Садат) на протязі одного тижня прогнозує з Єгипту 17,000 советських експертів“.

„Подарунки“ Кремля

На запит, що він радив би країнам „третього світу“, які схилиються в сторону Советського Союзу в надії отримати економічну, або мілітарну допомогу, Садат сказав, що Советський Союз економічно не допоможе

друкарні, де я працював. Щодругий або щотретій день Митрополит Іларіон приходив до друкарні і приносив новий матеріал для свого журналу. Я складав той матеріал на ліногеті, а ввечері, йдучи з праці додому, заносив Митрополитові складене для коректи. І завжди, коли я приходив до дому, в якому жив Митрополит, я заставав його біля улюбленої його праці, обставленої різними книжками, різними словниками, багатьма вирізками з газет і журналів. І тоді це була його єдина вільна хвилинка, коли він клав на стіл своє перо, сідав на м'яке крісло і говорив зі мною. Він знову давав мені якісь нові матеріали до журналу, а потім ми домовилися з ним, що він не потребує сам приходити до друкарні, бо це не дуже близько, але я завжди подорож додому захопити до нього, брати в нього новий матеріал для складання, а йому віддавати до коректи вже складений. Я так і робив.

Минуло тижні, місяці, минали роки. Чи то взимку, чи влітку, чи у спотні, чи погідні дні, але я щотижня кілька разів бував у Митрополитові. Заносив йому нову коректу, а при тому допомагав йому в якійсь іншій праці. Ніколи наробував йому зморогу, відкинув біля хати хніг, а потім ми сиділи біля залізної печі, яка давала дуже приємне тепло, і пили чай. І мені надзвичайно було приємно почути багато чого з минулого життя цієї великої Людини. Зокрема приємно мені було знати багато фактів з його взаємовідносин з такими особистостями як Симон Петлюра, Володимир Винниченко, Борис Грінченко та інші.

Одного разу Митрополит оповідав, що перед революцією 1917 року він відвідав Бориса Грінченка, який тоді був під домашнім арештом. Митрополит застав Грінченка біля праці в його кімнаті, а на коридорі сидів на кріслі поліція. Митрополит здивувався присутності поліції і спитався Грінченка:

— А що він тут робить?
— Ми обидва працюємо, — відповів Грінченко.
— Як же це так? — здивувався тодішній проф. Іван Огієнко.

— А так, — усміхнувся Грінченко. — Він працює, щоб Україна не було, а я працюю, щоб вона таки була.

Слідуючого року Митрополит здав до друку в нашій друкарні першу свою працю в Канаді „Історія української літературної мови“. Я задобки склав її на ліногеті, потім

розбив на сторінки, а коли вона йшла на пресу, Павтора не було тоді в Вінніпегу і мені самому довелося правити останню коректу і пильнувати технічне оформлення книжки. Я пригадую, який Митрополит був щасливий, коли одного підвечора я приніс йому готову книжку. Друкарня гарно виконала свою працю і книжка мала дуже приємний вигляд. Митрополит тримав її в руках, а руки його вже помітно дрижали від довгих років і від усього пережитого в минулому. І він сказав:

— Сину, я дуже радий, що ця книжка побачила світ, бо я над нею дуже багато працював. Це історія нашої рідної мови, а якщо ми не будемо любити своєї мови, то чужинці ніколи її не пошанують. Тому в тій моїй праці я показав, яким тернистим і важким був шлях нашої мови, — і Митрополит знову і знову оповідав про те, як важко йому було в минулому працювати над тям, щоб наша мова була єдиною і соборною мовою для всього українського народу. Це було найбільшою його турботою.

Згодом Митрополит Іларіон став Ієрархом Української Греко-Православної Церкви в Канаді; його журнал „Слово Істини“ прийняв назву „Наша культура“, може, тому, що колись у Варшаві виходив за його редакцією такий самий журнал. А пізніше журнал „Наша культура“ виходив під назвою „Віра й культура“. Друкарня „Християнська Преса“ з дуже маленького приміщення переїхала до модерних будинків, вона придбала нові друкарські машини і друкувала книжки і газети багатьма різними мовами українською і російською. Тоді саме Митрополит Іларіон розвинув велику видавничу діяльність. Шомісяця регулярно виходив його журнал „Віра й культура“, а щороку виходило з друку кілька його більших чи менших праць. І треба було дивуватися, де в тій людині береться сила до такої безмежної великої праці!

Він очолював велику Українську Греко-Православну Церкву в усій Канаді; читав лекції студентам Колегії св. Андрія; часто виїждив по широкій Канаді на візитацію своїх громад, а при тому писав і писав. Тоді вийшли з друку такі його праці: „Поділ єдиної Христової Церкви“, „Український літературний наголос“, „Українська Церква за час Руїни“ та багато інших праць.

(Продовження буде)

М. Подворняк

ЕТИМОЛОГІЧНО-СЕМАНТИЧНИЙ СЛОВНИК

(1)

Приїхавши 1949 року до Канади, я поселився у місті Вінніпегу. Спочатку найбільшою моєю турботою було те саме, що й кожного новоприбулого емігранта — знайти якубудь працю і навчитися хоч трохи англійської мови. За кілька днів я побачив, що в Вінніпегу без англійської мови покищо можна обійтись, але без праці обійтись не можна, бо треба було з чогось жити.

Одного разу я пішов до продуктового крамниці купити молока і хліба і тих два слова я вже знав по-англійському. Старенький сивий продавець, почувши мою англійську мову, відразу заговорив до мене по-українському. Коли я розпитував за куплені продукти і виходив з крамниці, він спитав мене:

— Ви напевно думаєте, що я жид?

— Так, — відповів я, так я і подумав.

— Ні, — сказав він, — я італієць, але, щоб мати в Вінніпегу „бізнес“, треба кінце навчитися української мови, і я навчився. Ходив на вечірні курси і трохи навчився. І не тільки навчився говорити по-українському, але й люблю вас нашу мову.

Почувши таке від того чужинця, я здивувався, що поселився у місті Вінніпегу, де по всіх його вулицях тоді бринула рідна українська мова.

Того самого тижня, коли я приїхав до Вінніпегу, я став до праці в великій менонітській друкарні „Християнська преса“. В першу українська людина, з якою я там познайомився, був Митрополит Іларіон, який також недавно приїхав до Вінніпегу зі Швайцарії. Тепер він видавав свій місячник „Слово Істини“, який друкував у тій менонітській

ПОЧАЛАСЬ ОСІННЯ КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ! МЕТА: 2,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ВСТУПАЙТЕ В РЯДИ НАЙБІЛЬШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Високоповажаним Панству
Д-рові БОГДАНОВІ і БОГДАННІ ХУДЬО
та їх Високодостойним Родичам
Панству ДЗЕДЗИКАМ

найсердечніше дякую за безкорисну християнську
опіку перед і під час мого перебування у „Орандж Ме-
моріал“ шпиталі в Нью Джерсі.

Складаю з цієї нагоди 50.00 доларів на будову
Української церкви у Лорді.

НАДІЯ КОКОЛЬСЬКА з Родиною

18-го жовтня 1980

3 нагоди ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ ПОДРУЖОГО ЖИТТЯ

зпожипи:

1000 дол. — на Постійний Патріарший Фонд Св. Софії;
500 дол. — на будову Української Церкви в Лорді;
200 дол. — на Патріарший Фонд в Римі;
100 дол. — на ЗАУДК, на допомогу фонду;
100 дол. — на Український Музей в Нью Йорку;
100 дол. — на видання музичних творів Покійного Проф.
Недільського —

Марія і Д-р Василь ПАЛІДВОР

Нью Йорк, Н. Я.

УВАГА! ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ УВАГА!

Володимира Барагури
МЕЧ І КНИГА

ЗБІРКА ІСТОРИЧНИХ І БІОГРАФІЧНИХ ОПОВІДАнь

ДРУГЕ, ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ, З КОЛЬОРОВИМИ ІЛЮ-
СТРАЦІЯМИ ПЕТРА АНДРУСЕВИЧА І МИХАЙЛА МИХАЛЕВИЧА

„Меч і книга“ — це необхідна допоміжна лектура
при навчанні українства.

112 сторінок — ціна \$6.00 + \$1.00 пересилка

Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує 5% стягнотого податку.

ЗАМОВЛЯТИ:

„SVOBODA“ BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

З ДІЯЛЬНОСТІ ВИННИЧЕНКІВСЬКОЇ КОМІСІЇ УВАН

Пожежертви на фонд збереження, опрацювання і видання
спадщини Володимира Винниченка
Список жертвдодавців ч. 20

Минає ювілейний Винниченківський 1980 рік — 100-річчя від дня народження письменника і суспільного діяча. Завдяки жертвній допомозі з боку патріотичної української громади у світі Винниченківська комісія організувала в залі УВАН у Нью Йорку, 26-27 квітня 1980 року, дводенну наукову конференцію, присвячену цій ювілейній даті. У тій же залі була відкрита виставка літературних і мистецьких творів В. Винниченка та рівнобіжно — виставка фотографій з життя й діяльності його.

У серпні, на Літньому семінарі УВАН, прочитано цикл лекцій про творчість і життя В. Винниченка, 20 вересня ц.р., у Філадельфії, під протекторатом УВАН, ОУП „Слово“ й Товариства Українських Інженерів, відбулася друга наукова конференція з мистецькою частиною. На осінь плануються ще дві наукові конференції. Крім того закінчується друком дві великі праці: 1) Перший том „Шоденника“ В. Винниченка (записи за 1911-1920) і 2) збірка літературно-критичних статей Григорія Костюка про В. Винниченка та його добу.

У плані: 1) Видати монографію покійного професора Манітотського університету С. Погорілого „Неопубліковані романи В. Винниченка“; 2) Видати збірник доповідей, що були виступами на наукових конференціях; 3) Закінчити редакційне опрацювання другого тому „Шоденника“ (записи 1921-1928); 4) Закінчити працю над анотованою бібліографією В. Винниченка; 5) Закінчити опис багатотомного листування В. Винниченка.

Свідома культурної і суспільної ваги цих завдань і цієї праці Винниченківської комісії УВАН у вільному світі активно відгукнулася на заклик Комісії і за цей же неповний Ювілейний рік надійшли пожертви від таких жертвдодавців:

Юрій Кравчук (Еріс, Пенс.) — 500.00.
Сергій Криволап (Австраля) — 500.00.
По 200.00 — інж. Святослав Боженко, (Сан Франціс-ко), архіт. Микола Громицький (Сан Франціс-ко), інж. Іван Даниленко (Філадельфія).
По 150.00 — д-р Теодор Костюк, д-р Юлія Мовчан.
По 100.00 — д-р Б. Філіппчук (Пасейк), Раїса і Григорій Костюк (св. пам. друга Бориса Олександрова), проф. Петро і Параска Шинкар, Людмила та Ілля Демиденко, Сильвестер Пігуляк (Клівленд), Панько Шах (Модесто, Каліф.).
Проф. Петро і Марія Одарченко — 60.00.
По 50.00 — Микола Гнатів (Віннігер), Галина Гувер (Сакраменто), Теодор Ткачук (Чикаго), Микола Шаблій (Чикаго), Варвара Бахало (Нью Йорк).
По 30.00 — інж. Леонід Гусак (Корал Спрінг, Флор.), Федір Корсун (Філадельфія), Олександр Скоп (Ля Меса, Каліф.).
По 25.00 — Христина Гнатів (Торонто), Марія й Михайло Логун (Монреаль), Андрій Микитенко (Детроїт), д-р Роман Смик (Коал Сіті, Іл.), проф. Яківа Гурський (св. пам. Бориса Олександрова), д-р Лев Кушнір (Філадельфія), д-р Остап Тарнавський (Філадельфія), д-р Богдан Ткачук (Чикаго), д-р В. Марчук (Гінсдейл, Іл.), д-р Віталій Богданів (Асторія), д-р Мирон Зарицький (Нью Йорк), Оксана Радийш (Нью Йорк).

Василь Ірклівський (Німеччина) — 43.12.
По 20.00 — д-р Зіновій Гіль (Трентон), Олександр Неділько, Віктор Андре (Нью Йорк), д-р І. Орішків (Бруклін), Данило Томашчук, Н. Закладська (Торонто), д-р К. Бритун (Торонто), Олександр Діберт.
По 15.00 — Олександр Розмай (Детроїт), С. Євсєвський (Філадельфія), інж. Петро Марченко, д-р Любов Марголіна, Галина Плужник.

Садат...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Повертаючись до інтер-
в'ю Садата варто згадати
його відповідь на запит, як
він розуміє ролію Китаю у
політичному і мілітарному
аспектах, Садат відповів,
що китайці недавно на Ти-
хому океані випробували
міжконтинентальні ракети
типу Ай Сі Бі Ем, а на про-
тязі десяти років, — сказав
Садат, — вони стануть над-
потугою. Садат вважає, що
ЗСА повинні допомогти Ки-
таєві змодернізувати та
встабілізувати у теперіш-
ньому бурхливому світі.

Ось при кінці минулого
місяця щоденник „Денвер
Пост“ на цілій, великого
формату сторінці, надруку-
вав статтю професора Фран-
ка Л. Каплана, який мину-
лого літа, маючи „суббати-
кал“ провів п'ять тижнів
відпустки в Чехо-Словаччи-
ні. Його стаття п.н. „Мо-
дерна чеська система ви-
творює безцінність та емер-
тність“, є тільки ще одним
доказом того, що московсь-
ка система знизила життє-
вий рівень навіть там, де
колись він був високим.

Ось що почував проф. Ка-
план від чеського професора
емерита, який часто їздить
до совєтської Росії. „Тепер
їхній стандарт життя —
нижчий чим був кілька років
тому. Туристи зі Заходу
цього не бачать, бо їм пока-
зують „потомкінські се-
ла“.

„Я переконався, — пише
проф. Каплан, що той стар-
ший професор не відчуває
якоїсь ненависті до росій-
ського народу. Навпаки, він
навіть співчуває тому на-
роду. Бо ось що він каже:
„Совєтські солдати, які
стаціонують у нас купують
уже, що тільки можуть. На-
приклад, багато з них купує
по кілька пар обув без
огляду на розмір, і висилає
ті закупи додому. В Росії
вони мають далеко менше
того, що ми маємо у нас,
хоч те, що ми маємо тепер
— це також не достаток“, —
сказав той емерит.

У кінцевому питанні за-
питали Садата — чи він
уважає, що він змінює на
протязі своїх 10-річних пре-
зидентури, Садат відповів:
„Я змінюю на краще, —
можливо, що вам невідомо,
що я, як студент, захоплю-

вався диктатурою. Я був
одним із дев'яти, які 28 ро-
ків тому почали револю-
цію. Коли вона нам впала
на голову, Гамаль Нассер за-
палав Революційну Радю „Яку
філософічну ідеологію ми
прийємо, диктаторську чи
демократичну? Я хотів ди-
ктаторської. Тільки один
голос був за демократію.
Це був голос Нассера. Бачи-
те, що стається! Він став
диктатором, а я демокра-
том“, — сказав Садат.

Садат прекрасно збагнув
істоту захланності Москви,
яка економічно і куль-
турно спихає вниз підлеглі
й народи. Класичним при-
кладом цього може служити
переслідування 50-мільйо-
нового українського народу
Переглядасмо, дуже попу-
лярну в Америці публіка-
цію „Guinness Book of World
Records“, що щорічно з
доповненнями перевидаєть-
ся і в якій читач знайде
рекорди навіть маловідо-
мих країн Африки, Азії та
інших частин світу, але, на
жаль, ви не знайдете в цій
великій книзі назви „Укра-
їна“, бо усі першества
включно з тими, що пов'я-
зані з природою, пішли на
конто „матушки“ Росії.

Навіть таке „досягнення“
як найбільша тюрма у світі,
яка може примістити
40,000 в'язнів, знаходиться
у місті Харкові, а це місто
знаходиться в СРСР, а не в
Україні. Найвища гробля на
Дніпрі є в місті „Кієв“, та-
кож в СРСР, а не в Україні.
Всі інші досягнення в техніці,
промислі, спорті і т.д. в цій
довідковій книзі записано
на конто росіяні Росії.

Наведений приклад — це
не дрібниця, а класичний
приклад того, як Росія збу-
жує навіть більш народи,
до яких належить також до
неймовірності ограблений
український нарід. Бож са-
ме так на практиці розуміє
Москва рівність народів.
Тому й недаремно Садат
відкинув яро московської
„рівності і доброту“.

Голос в американській...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Картер проявив себе люди-
ною спостережливою і вду-
мливою, а при тому відкри-
тою і прямолинійною. Його
президентура ввійде в істо-
рію як одна з найбільш яв-
них і доступних для широ-
ких кіл громадян. Одночас-
но не слід забувати, що на
долю през. Картера припа-
дає урядування у часах дуже
складних і трудних. Після
В'єтнамської і після-Вотер-
гейтської періоди принес-
ли виразне захитання до-
вір'я до провідних осіб.

Критикуючи президента
держави і його найближ-
чих співробітників, преса та
інші засоби комунікації по-
суються до крайностей,
не раз до меж брутальності
і цинізму. Конгрес теж
багато критикує, але сам
виявляє часом надто вели-
ку залежність від усяких
груп (т.зв. лоббі), які про-
пихають у Вашингтоні свої
справи, не перебираючи за-
собами.

Досвід Президента

У веденні закордонних
справ през. Картер заслу-
жив собі на добру оцінку.
Правда, траплялися на цю
полі й такі чи інші недо-
ліки (замкнення американ-
ського консульства у Києві
у відплату за агресію Мос-
кви на Афганістан — один із
прикладів). Проте, можемо
запитати: котрому з амери-
канських президентів ні ра-
зу не поховнулася нога.
Моєю думку, листа досяг-
нень теперішньої адміні-
страції, і то замітних, знач-
но переважає листу невід-
а. Одним із найбільш дра-
матичних досягнень Прези-
дента було єгипетсько-ізра-
їльське зближення. Сміливе
проломання льоду у відно-
шенні до Китаю виявилась
дуже корисним у укладі сві-
тового балансу сил. У від-
ношенні до Совєтського
Союзу Джиммі Картер зу-
мів втримати золоту сере-

дину між тими, які бачуть
смертельну совєтську за-
грозу за кожним рогом і
тими, які тієї загрози взага-
лі не завважають. Його ве-
дення справ в обличчя афга-
ністанської інвазії, які в часі
польської кризи, виявляло
здержливість, але й рішу-
чість. Коли мова про ситу-
ацію в Ірані, то Президент
виявив воїстину святу тер-
пеливість, не зважаючи на
постійні провокації спрямо-
вані проти країни, що її він
очолює, і проти нього особ-
исто. Він вповні свідомий
того, що в цьому конфлік-
ті ЗСА мають справу з про-
явами заспілення, ірраціо-
налізму і фанатизму. Проте
він не завагався, коли
прийшла пора дати наказ на
проведення рятівної акції
в Ірані. Якби неперед-
бачені технічні труднощі не
стали на перешкоді, то ця
акція давній-давно розв'я-
зала б іранський конфлікт.
Президент Картер має одну
важливу і позадискусійну
перевагу над усіма своїми
опонентами: досвід.

Ці міркування можна бу-
ло б продовжити, проте нам
варто спинитися ще на тих
характеристичних рисах те-
перішньої адміністрації, які
викликають особливе заці-
кавлення з боку американ-
сько-української громади.
Здається, немає між нами
нікого, хто не дошлював би
високо піднесеної през.
Картером засади-вимоги
про пошанування прав лю-
дини скрізь у світі. Це той
ключ, той голос, що відби-
вся повновучним відгомно-
м геть аж по таборах
Мордовії і Сибіру. На ті
досить нерішучі постави
провідних кіл деяких дер-
жав Заходу вразала рішу-
ча постава през. Картера
відносно бойкоту цьогоріч-
ної Олімпіади в Москві. Ка-
жучи загальною, у відношен-
ні теперішнього амери-
канського уряду до Совєтсь-
кого Союзу не було і немає
мови про відому „доктри-

ну Соненфельда“, яка на
превеликий жаль — такі
була основою східноєвро-
пейської політики одного з
республіканських поперед-
ників теперішнього Прези-
дента.

У який контраст: през.
Форд на доручення д-ра
Кіссінджера, відмовився
бути від зустрічі з авторами
моментальної праці про
Архіпелаг ГУЛаг. Олександр
Солженіцин (шоб,
мовляв, не дразнити Совєт-
ський Союз), натомість
през. Картер зустрічався з
цілим рядом дисидентів із
Совєтського Союзу, в тому
й з нашим ген. Петром Гри-
горенком. Він теж, користе-
ючи з виними совєтських
шпигунів за дисидентів, за-
жадав включення до числа
п'яток звільнених двох
українців.

Немаюважне значення
має для української грома-
ди особиста політика през.
Картера. Факт, що одним з
його найближчих дорадників
є д-р Зігнєв Бжезінський,
людина не тільки добре
ознайомена з українською
проблематикою, але й яко-
юсь мірою їй співзвучна.
Цей факт має свою вагу і
свою вимову. В особі спе-
ціального дорадника Пре-
зидента для етнічних справ
д-ра Стівена Асєло україн-
ці та інші етнічні групи в
Америці мають широго й
енергійного оборонця їхніх
прав і привілеїв. Адміні-
стративний асистент у його
штабі, Наталка Слюзар,
людина українського роду,
відзначається особливим
зрозумінням наших потреб,
бажань і аспірацій.

Закінчуючи ці міркуван-
ня, треба ще раз підкресли-
ти, що масова участь нашої
громади у голосуванні, це
справа незвичайної ваги.
Вона необхідна для цього,
щоб український голос в
американській політиці був
помітним і успішним.

Богдан Витвицький
Ньюарк, Н. Дж.

З незалежних причин від
Оперного Ансамблю
ВИСТАВА ОПЕРИ
„ЗАПРОЩЕЗЬ
ЗА ДУНАЕМ“
переноситься
на пізніше.
Я. Ліщинський

Вступайте
в члени
УНСОЮЗУ!

HNIZDOVSKY
WOODCUTS, 1944 - 1975
A Catalogue Raisonne by ABE M. TAMIR, Jr. with a foreword by PETER A. WICK
and an autobiographical essay by JACQUES HNIZDOVSKY
Price: \$25.00 hard bound. Postage and handling one dollar.
New Jersey residents add 5% sales tax.
SVOBODA BOOKSTORE
Jersey City, N.J. 07303

Кардіолог
Д-р Богдар Ворох
повідомляє про
відкриття практики
серцевих і внутрішніх недуг
стаючи співником групи спеціалістів
внутрішньої медицини й онкології
Д-ра Марка Овєсницького
і Д-ра Станіслава Мікульського.
Адреса:
750 Stuyvesant Avenue
Irvington, New Jersey 07111
Телефон: (201) 372-5007, (201) 372-5008
Години прийняття: ЗА ДОМОВЛЕННЯМ

ОМУА
Об'єднання Мистців Українців Америки
запрошує Українське Громадянство на
ВІДКРИТТЯ
СПІЛЬНОЇ ВИСТАВКИ МИСТЦІВ:
ХРИСТІ ВЕРТІЛЬ,
ІРЕНИ ВОЛОСЯНСЬКОЇ,
ДАРІЇ ДОРОШ,
ДЗВІНКИ ОРЛОВСЬКОЇ,
ЮРІЯ СОЛОВІЯ
в Неділю, 26-го жовтня 1980 року, о год. 1-й по
пол. в Галерії ОМУА, 136 Друга Авеню, Нью Йорк,
Н. Я.
Виставка відкрита в будні — 6-8-ма веч., суботи
і неділі — 1-8-ма веч., триватиме до 2-го листо-
пада 1980 року.

В МАНІЛІ, ФІЛІППІНИ, вибухла бомба на зібранні
представників подорожніх кампаній із ЗСА та з інших
країн. З 3,500 присутніх бомба поранила коло 20. Між
зібраними були президент Філіппін Маркос, амбасадор
ЗСА Річард Морфі та численні інші державні достоянники
й керівники господарських установ. Ані президент
Філіппін, ані американський амбасадор не є між поране-
ними. Бомбу підкинули терористи з протидержавної
підпільної організації, яка останню похваляла свою
діяльність. Підкинення бомб ця організація заповіла
заздалегідь і доконала цього, не зважаючи на суворі
заходи безпеки. Велике число учасників уможливило це.
Серед пораниених є шестеро американців. Куртіс Нейборс,
заступник президента Об'єднання подорожніх кампаній,
відвідав пораниених у шпиталі й після того поінформував,
що всі вони поранені легко й незабаром опустять шпиталь.

ВІЙСЬКОВИЙ РЕЖИМ у Бразилії відібрав право на
перебування італійському священникові Віто Міракапілліо
і наказав йому виїхати негайно з Бразилії за те, що о.
Міракапілліо відмовився відправити Службу Божу,
присвячену відзначенню річниці незалежності Бразилії.
Цей священник вважає, що в Бразилії нема ні незалежності
ні волі для бідних людей. День незалежності Бразилії
припадає на 7-го вересня і посади місцевості, де
парохом був Міракапілліо, звернувся до нього з прохан-
ням у цей день відправити окрему Службу Божу. Після
священникової відмови в країні виникло велике обурення,
а преса широко заговорила про цей інцидент. У висліді
того президент Фігуейредо підписав наказ про виселення
священника. Серед католицьких кіл рішення президента
видалили о. Міракапілліо викликало обурення. В Рібей-
рао, де священником був о. Міракапілліо, інші священники
хотіли відправити Службу Божу в його наміренні, але
велика група місцевого населення, яка уважала отця лівим
п'якатою „Забийся звідси, комуністичний священнику“ і
„Геть з марксистським катехизмом“, не допустила до
цього.

У ДВАДЦЯТЬ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ГЕРОЙСЬКОЇ
СМЕРТИ
СВ. П.
СТЕПАНА БАНДЕРИ
ПРОВІДНИКА ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ
СЛУЖБА БОЖА
буде відправлена
в неділю, 26 жовтня 1980 р., о год. 10-й рано
в українській католицькій церкві
св. Володимира в Глен Спей, Н. Я.
Всіх до участі в Богослуженні просять —
Друзі

Винниченківська комісія УВАН

Золотий ювілей Анни і Ярослава Карпішків

Ювілянти Анна і Ярослав Карпішкі

Не кожній родині доводиться відзначати 50-річчя подружнього співжиття, якого дочекалися п-во Анна і Ярослав Карпішкі 2-го серпня.

Ярослав Карпішкі народився в містечку Хірові, повіт Старий Самбір у Галичині. Ще перед Першою світовою війною, за старанням його сестри, яка перебувала в Америці, 15-річний юнак приїхав до Нью-Йорку, але з огляду на його малолітність, його відіслали назад на рідні землі.

Під час Першої світової війни в 1917 році його покликали до австрійського війська і після короткого вишколу відправили на фронт — в північний фронт. Там він був ранений і перебував шість місяців у лікарні, а після, в 1918 році, коли відновлялась українська держава, молодий юнак з цілим запалом бажав включитися до українського війська. Але саме тоді він потрапив в італійський полон на Сицилії, і тут призначили його до важкої праці в сирчаній копальні, де він дуже набував сили.

Перебувши 18 місяців у полоні, в 1920 році повернувся Ярослав на рідні землі, які тоді були під польською владою, і вступив до української школи. Після трьох років праці в школі, за допомогою друзів виїхав до Бухаресту Румунія, після переїзду до Канади й поселився в Монреалі, одержавши постійну працю в пекарні, де працював безперервно 32 роки. Після 12 років працював у кухні при місцевій лікарні.

Ювілятка Анна Карпішкі, з дому Дроздик, народилася в місті Терембів, Галичина. В 1927 році за клопотанням сестри Марії Журавської та за допомогою Товариства св.Рафаїла виїхала до Канади й поселилася на постійне проживання в Монреалі. В товаристві п-ва Яничаків вона знайшла приміщення в п-ва Юрійчуків, а після заміжжя, в відомих вже тоді українсько-американських діляч на території Монреалю, в п-ва Басів, та влаштувалася на постійну працю в краєзнавчій високій якості.

У 1929 році Анна познайомилася з Ярославом Карпішкі, а рік пізніше вони повінчалися у церкві св. Михайла Архистратига на Ібервилл в Монреалі. Тайну подружжя у діалекті місцевого парох о.Григорійчук.

Молоде подружжя — Анна і Ярослав Карпішкі, зразу ж включилися в українську громаду й церковне життя: Анна стала співосновницею жіночої організації відділу ОУК при Стрілецькій. Громаді в Монреалі та займала різні посади у відділових комітетах.

Анна і Ярослав Карпішкі виховали двох дітей і забезпечили їм високу освіту та досягли п'ятих вродливих і здібних вунуків. Дочка Ірина, замужня Прийма, здобула професію з ділянки мікробіології, а її чоловік Ярослав Прийма є вчителем середньої школи. Прийма мають троє дітей: дві дочки — Марту і Ольгу, та сина — Андрія, мешкають у Воррен біля Детройту; син Роман здобув становище адвоката і працює по своїй професії в Монреалі; зі своєю дружиною Степанією, з дому Гіба, та з двома синами — Романом і Михайлом, вони мешкають у місті Ляшіні, під Монреалем.

Щоб віддати належну пошану своїм батькам за труд над вихованням і освітою дітей, діти-внуків Карпішків з нагоди золотого ювілею — 50-річчя подружнього співжиття А. і Я. Карпішків влаштували для них милу вечерю в невеликому, 10-го серпня цього року.

Святкування започатковано благословенням ювілярів у церкві св.Духа в ділянці Монреалю, де на поїнт Сейнт-Чарльс, де парохом є о. Гар. Після відходу гостей гостиння прийняття в домі сина, адвоката Романа Карпішкі, яке приготувала невістка Степанія. Крім дітей і внуків ювілярів на їхнім прийнятті були ще й інші члени родини та приїздили.

Через те, що погода була тепла і погідна, гостина відбулася на свіжому повітрі в саду ади. Романа Карпішкі, що й додатково вплинуло на приємний настрій й милу гутірку, переплітану дотепами, яка тривала до пізнього вечора.

До збільшення ювілейних святкувань включили вунуків ювілярів — 14-річний Роман Карпішкі, мол. який при власній компанії на гітарі заспівав кілька пісень, що дуже уприсменило настрій його діда — ювіляра, як і рідних і всіх присутніх гостей.

Крім дітей і внуків, теплим словом привітав ювілярів їхній сват Іван Гіба. Під час гостини ювіляти обдарували своїх п'ятих вунуків столовими банкетними келихами кожного, а їхні діти, невістка й зять купили їм у подарунок кольорову телевізію.

П-во Анна і Ярослав Карпішкі належать до свідомих українських родин і

Помер Каленик Лисюк

(1889-1980 р.р.)

В Каліфорнії у містечку Алта-Ломе помер 12-го серпня відомий український філателіст і меценат Каленик Лисюк (Василь Лепикач).

Св.п. К.Лисюк був дуже відомий у 1930-их роках як організатор і меценат в Америці і зокрема в Європі. Згідно з оголошенням у "Свободі", він пожертвував на протязі свого довголітнього життя понад 250 тисяч доларів. Список цих жертв не можна укласти, тому що багато тих установ та організацій тепер не існують або їх архіви недоступні.

Мені особисто довелося устійнити листовий контакт із ним у кінці 1920-их років, коли був виданий філателістичний журнал "Фарістерн Стемп Ревю". У той час св.п. К.Лисюк був на чолі філателістичної компанії в Нью-Йорку. Він видав книжку про марки латунської пошти, що тоді ставали популярними. Він у спілці з видатним американським торгівцем заснував свою фірму, що успішно діяла деякий час.

У 1920-ті роки він зробив кілька подорожей до Європи, головним до Праги, де встановив добрі контакти з українською еміграцією, зокрема з відомим колекціонером марок України Євгеном Вировим, за посередництвом якого мені вдалося трічі контактуватися з К.Лисюком у зв'язку з нашим виданням, яке здобуло гарні відгуки філателістичної преси й одержало диплом на виставці цієї преси в Брюсселі. Ця спільна акція не була успішною з різних причин, проте привела до листування поміж нами в іншій справі — про марки Монголії.

Тоді К.Лисюк видав книжку про ці марки та причини, що до розкриття великої афери, що постала в Урзі, в столиці Монголії. Тим допоміг колекціонером не впасти жертвою одного авантюриста, такого собі Штабінського.

К.Лисюк дуже активно допомагав єдиному в ті роки місячнику "Український філателіст", що його видавав у Відні, Австрія, д-р Турін. Цей місячник проіснував аж до часів після війни. Коли Відень був частково окупований російськими військами, вони вивезли д-ра Туріна, але примусили його повернутися, бо він був австрійський підданий від часів після закінчення Першої світової війни.

Коли у Празі постав Музей визвольної боротьби і скарбником у ньому став Євген Вировий, Каленик Лисюк став душею організації та головним меценатом. Його підтримка Музею визвольної боротьби була постійною аж до окупації Праги російськими військами. Про долю Музею було чимало вже надруковано. К.Лисюк не поділяв діяльності С.Наріжного, заступника директора Музею, та надрукував окрему книжечку про ці справи. Тут слід згадати важливий факт, про який згадується, ніде не було конкретних інформацій: коли постав Музей визвольної боротьби у Празі, К.Лисюк був виданий проєкт переносу організації до Швейцарії. Він зустрівся з запереченням своїх дітям, а через них і своїм вунукам, любов до всього українського, та передати їм велику спадщину української мови й культури; вони стали теж меценатами фундації ім. Тараса Шевченка.

Під час ювілейного прийняття зібрано 90 доларів на пресовий фонд української преси, з чого призначено по 30 дол. на "Новий Шлях", "Свободу" і на бюлетень при місцевому відділі КУК у Монреалі.

Т. Мороз.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛОК

На медичні Темі

Лікарський довідник. Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами роботи мистця М.Х. ХАЛЕВИЧА. 336 сторінок. Ціна 7.00 дол.

СВОБОДА 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Мешканці міста Нью-Джерсі зобов'язані платити податок.

Пастори...

(Закінчення зі стор. 1)

Йорку та пастора С. Сковородка зі Саскатуну, Канада.

У по береги наповнені вірними молитовними домів Богослуженням у неділю вранці керував пастор О. Р. Гарбузюк, який, між іншим, закликав присутніх згадати хвилиною мовчання пасторів, які недавно відійшли до вічності: д-ра Левка Жабка-Потаповича, Іллю Кубрина та Івана Підгорського. Пастор В. Домашовець з дружиною Оленою виконали у супроводі музики відому поему д-ра І. Кмети-Сфимовича — "Перпетуа", у якій драматично описано суд над християнкою Перпетуєю за часів поганського Риму. Він також закликав присутніх до хвилини мовчання в повній солідарності з переслідуваними християнами безбожним режимом СССР та до молитви за визволення ув'язнених за віру в Христа. На цьому величавому Богослуженні д-р І. Беркута привітав від імені Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства та вручив грамоту призначення пасторів Олексі Р. Гарбузюкові та його широкій відданості, як борців за свободу сумління та за права людини в поневоленій безбожницькою Україні. На цьому Богослуженні особливими надхненнями проповідями служили пастори В. Домашовець і д-р І. Беркута.

По полудні в неділю відбулося спеціальне Богослуження Сестричтва під керівництвом Ніни Возної, в програмі якого входили виконання деклямацій та євангельських пісень сестричтва. Співав жіночий хор, зодягнений в українські вишивані блузки, під керівництвом видатного диригента Андрія Теслюка, а в закінчення проповідував ред. Михайло Подворник — голова Християнського видавництва "Дорога Правди", відомий євангельський поет і письменник.

Вечірнім Богослуженням керував паст. В. Домашовець, на якому домашнім виконавцем сольово був талановитий співак О. Шуренко з церкви в Гамільтоні, а проповідували пастори І. Іваськів — голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Конференції, та д-р І. Беркута — голова Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА. Пастор О. Р. Гарбузюк офіційно закриття Ювілейний Конгрес, подякував усім делегатам і гостям за активну участь у Конгресі, за їхню стримливість до єдності і згоди, а також подякував українській баптистській церкві та її пасторам В. Домашовцю та д-ру І. Беркуті за щире прийняття конгресу; відтак він попросив і проказав благословення.

На конгресових Богослуженнях співав дуже гарно концертний піснеспів найкращий з-поміж баптистських хорів у діаспорі — хор УБЦеркви в Торонто під керівництвом талановитого диригента А. Теслюка. Хорові супроводила на піанно Оксана Войтович; до загального співу грав маестро Ігор Домашовець.

Головною господинею Ювілейного Конгресу, під керівництвом якої сестричтво УБЦеркви в Торонто приготувало й подавало їжу, була Надія Бичковська, дружина відомого євангельського композитора Сергія Бичковського, що його піснями славлять Бога не лише численні українські хори в Україні та в діаспорі, але й хори інших народів, на мови яких уже перекладали багато євангельських пісень. За вірцевий поряток, зодягнений в українські вишивані блузки, під керівництвом пастора В. Домашовця, проп. Ф. Луцик і С. Куценко.

Делегати та гості Ювілейного Конгресу внесли важливі резолюції проти переслідування євангельським режимом віруючих у Бога, проти ламання баптистського принципу відокремлення держави від Церкви, проти інфільтрації зареєстрованих Церков чинниками КГБ та проти насильного вивозу української молоді з рідних земель на Сибір. У резолюціях делегати та гості привітали численні українські громадські установи в Канаді та в ЗСА і склали подяку УБЦеркві в Торонто за прийняття Пленарного Конгресу ВСББ-Братства.

Бучач і Бучаччина

Історично-мемуарний збірник. Книжка у твердій коралевій обгортці із золотими буквами, роботи мистця Я.КОВА. ГНІЗДОВСЬКОГО. 943 сторінок з мапою.

Ціна \$25.00 + \$1.00 пересилки

СВОБОДА 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Д-р Лука Луція: ВАСИЛЬ СТЕФАНІК

ОПОВІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ЗЕМЛІ

Ціна — 8.00 дол.

Замовляти: СВОБОДА 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

PIZNE

BLUE RIBBON INN

256 Hollywood Avenue Hillside, N.J. Tel.: (201) 965-1800

Every Sunday 5 p.m. — 9 p.m. — Polka Time with Otto & The Polka Dots. Special — Sunday, Nov. 2, 4 p.m. — 8 p.m. JIMMY STURR & HIS ORCHESTRA Nations No. 1 Polka Band. Tickets \$5.00.

HELP WANTED

TOOL & DIE MAKERS, DIECAST MOLD MAKER, MAINTENANCE MACHINIST. We are a progressive manufacturer w/ our own product line. If you are experienced in any of the above skills we need your help. Steady work w/overtime, all union benefits. 5 mins GW bridge. C & G METAL PRODUCTS 456 Northhoff Pl., Englewood, N.J. (201) 569-7300. Call Mr. Peterson

НА ПРОДАЖ

УКРАЇНСЬКІ МАШИНИКИ до ПИСАННЯ NEW ERICA, портативні, першокласні з футералом. Повна ціна \$210.00. Висплатимо куди-небудь.

ALL LANGUAGE TYPEWRITER Co. 1119 W. 23rd St. New York, N.Y. 10011 (between 6 & 7th Aves.) (212) 243-8086 Відкрито щоденно до 6:30 веч. в суботу до 5:30 по пол.

Richard H. Burnadz УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME 371 Lakeview Avenue CLIFTON, N.J. Phone (201) 772-1880 R. H. Burnadz — J. H. McNERNEY Funeral Directors Chapels available through out the Metropolitan Area.

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE 3535 East Tremont Avenue BRONX, N.Y. 10465 Tel.: 865-2475 191 Avenue "A" NEW YORK, N.Y. 10009 Tel.: 674-3630 Директор ЮСІФ СЕНКОВСЬКИЙ Завідусь влаштуванням похоронів в напівночі, похоронів в кінний район міста. Похорони по мінімальній ціні.

Петро Ярема УКР. ПОГРЕБНИК Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

БАТЬКИ! За якість заможності ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їм кращу майбутність, в нашій громаді у віпному світі нового світового члена!

КОЛИ ПОДРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди коронить Вас

акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ЧОРТКІВСЬКА ОКРУГА

Історично — мемуарний збірник. Повість: Чортків, Копичинці, Борща, Заліщики. Книжка у твердій темносиній обгортці із золотими буквами, роботи мистця Якова Гніздовського. Ціна 25.00 дол. + 1.00 дол. пересилки.

СВОБОДА 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

кого принципу відокремлення держави від Церкви, проти інфільтрації зареєстрованих Церков чинниками КГБ та проти насильного вивозу української молоді з рідних земель на Сибір. У резолюціях делегати та гості привітали численні українські громадські установи в Канаді та в ЗСА і склали подяку УБЦеркві в Торонто за прийняття Пленарного Конгресу ВСББ-Братства.

How to get up the down payment.

Just join the Payroll Savings Plan and buy U.S. Savings Bonds.

Then, when you want to buy a car or house, you'll have the down payment all sewn up.

You see, the Payroll Savings Plan puts a little aside from each paycheck to buy Bonds. Automatically.

Painlessly. And before you know it, your savings will look mighty impressive. (Enough to impress a car salesman or real estate agent.)

So join the over 9½ million Americans who take stock in their country. Buy U.S. Savings Bonds.

And put your money down on America.

Take stock in America.

Paid by Ukrainian National Ass'n & "Svoboda" Ukrainian Daily

Телеф. (201) 372-0468

ROSE-HILL MONUMENTS

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111 S. ZELANSKY — ПИЛИП ЧУЯ

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБЕРГУ, НЮ ЙОРК.

Granite

Marble

Bronze

I. Cair